

**Παραδοτέο 5.2a: Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού
Προσανατολισμού για policy makers, δομές και υπηρεσίες**

**Νίκος Παπαδάκης, Μαρία Δρακάκη, Κώστας Λάβδας, Δημήτρης Κοτρόγιαννος,
Μαρία Μπάστα, Αντώνης Παπαργύρης**

Περίληψη

Το «*Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για policy makers, δομές και υπηρεσίες*» (Π.5.2a) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του σχεδιασμού και ανάπτυξης της διττής πρότασης ολοκληρωμένης παρέμβασης για τους NEETs στην Ελλάδα με στόχο την κοινωνική τους ενσωμάτωσή (Π.Ε.5). Συνοδεύει το ολοκληρωμένο Πρόγραμμα στοχευμένης και βασισμένης στις ικανότητες, κατάρτισης-reskilling (ανά ταξινομική κατηγορία των NEETs, βάσει του προφίλ δεξιοτήτων τους) (Π.5.1), καθώς και το Report για τις προτεινόμενες παρεμβάσεις ψυχολογικής υποστήριξης (Π.5.3). Επιπροσθέτως, η διττή πρόταση ολοκληρωμένης παρέμβασης για την κοινωνική ενσωμάτωση των NEETs περιλαμβάνει, εκτός από το παρόν Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για policy makers, δομές και υπηρεσίες, και ένα δεύτερο Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού προσανατολισμού για τους NEETs στην Ελλάδα (Π.5.2b).

Το «Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για policy makers, δομές και υπηρεσίες» απευθύνεται σε όλους τους αρμόδιους φορείς, policy-makers, δομές και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης-reskilling, της ΔΒΜ, της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης των NEETs καθώς και άλλων ευπαθών κοινωνικά ομάδων. Επιδιώκεται, δε, να αξιοποιηθεί από τους προαναφερθέντες δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς ως ένα εγχειρίδιο με κατευθυντήριες γραμμές για την ένταξη και επανένταξη των NEETs στην αγορά εργασίας στο πλαίσιο της «Εγγύησης για τη Νεολαία» (Youth Guarantee) (βλ. αναλυτικά Council of the European Union, 2013: 3-5). Δηλαδή, στην κατεύθυνση α) της εξατομικευμένης υποστήριξης του εκάστοτε NEET στην Ελλάδα για ζητήματα διαχείρισης σταδιοδρομίας και επαγγελματικού προσανατολισμού και β) της εξομάλυνσης της υφιστάμενης αναντιστοιχίας μεταξύ των αναγκών των

NEETs για εύρεση εργασίας και των αντίστοιχων παρεμβάσεων και δράσεων από την πλευρά της πολιτείας και άλλων φορέων -δημόσιων και ιδιωτικών- (Eurofound, 2016: 49).

Συγκεκριμένα, το «Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για policy makers, δομές και υπηρεσίες» περιλαμβάνει μία δέσμη προτεινόμενων στοχευμένων δράσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες δύναται να αξιοποιηθούν από policy makers, δομές και υπηρεσίες και αφορούν στη διαχείριση του επαγγελματικού προσανατολισμού και της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των NEETs, και άλλων ευπαθών κοινωνικά ομάδων. Η προτεινόμενη δέσμη δράσεων επιμερίζεται σε τρία μέρη: α) γενικές δράσεις Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για την άμβλυνση της κοινωνικής ευπάθειας των NEETs, β) στοχευμένες δράσεις στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης & της ΔΒΜ και γ) στοχευμένες δράσεις στο πεδίο της απασχόλησης.

Όσον αφορά στις Γενικές Δράσεις Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για την άμβλυνση της κοινωνικής ευπάθειας των NEETs, προτείνονται δράσεις/μέτρα με (μερικό) δημοσιονομικό κόστος για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου των NEETs στην Ελλάδα με μακροπρόθεσμα αποτελέσματα και την ενδυνάμωση της απασχολησιμότητάς τους, ήτοι αύξηση της χρηματοδότησης ή ανακατανομή προϋπολογισμού σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, ιδίως των ευπαθών κοινωνικά ομάδων.

Επιπροσθέτως, στην κατεύθυνση της επανεκπαίδευσης, της κατάρτισης-reskilling και της ενδυνάμωσης της απασχολησιμότητας των NEETs, καθώς και της ενημέρωσής τους για ζητήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, προτείνονται: α) η προώθηση και ενίσχυση των διμερών και τριμερών συνεργασιών ανάμεσα σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και κοινωνικούς εταίρους, β) η αναβάθμιση του Δικτύου Διά Βίου Μάθησης στην Ελλάδα, όπως και γ) η δημιουργία τοπικών δικτύων (networking) και ενός κεντρικού δικτυακού κόμβου (network node) για την προώθηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών δικτύων και ανταλλαγής «καλών πρακτικών» (best practices) για ζητήματα κοινωνικής ευπάθειας, ανεργίας, συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού και ενίσχυσης της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο.

Αναφορικά με τις στοχευμένες δράσεις στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ΔΒΜ, προτείνονται: α) η προώθηση της πιστοποίησης προσόντων και επαγγελματικών περιγραμμάτων και η προώθηση των δομών Δια Βίου Μάθησης με παράλληλη αναγνώριση και πιστοποίηση των προσόντων μη-τυπικής και άτυπης μάθησης, β) η προώθηση του θεσμού των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και η ενίσχυση των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ) και γ) η προώθηση των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών σε Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και παράλληλη ενημέρωση για αυτά (εξ αποστάσεως μεταπτυχιακές σπουδές, δίδακτρα, μέθοδος εισαγωγής, επαγγελματικές δυνατότητες).

Ως προς τις στοχευμένες δράσεις στο πεδίο της απασχόλησης, προτείνονται: α) η προώθηση και η αναβάθμιση των δράσεων ΣΥΕΠ του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) (π.χ. διοργάνωση ημερίδων σε περιφερειακό επίπεδο), β) η ενίσχυση των Δομών Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ) και συγκεκριμένα των Γραφείων Διασύνδεσης των Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, γ) η αναβάθμιση των υπηρεσιών συμβουλευτικής του ΟΑΕΔ και των Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης (ΚΠΑ 2), δ) η προώθηση και υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας μέσω λήψης μέτρων και υλοποίησης δράσεων σε περιφερειακό επίπεδο και στις παράκτιες και νησιωτικές περιοχές για την ενδυνάμωση της απασχολησιμότητας και της επαγγελματικής αποκατάστασης των NEETs και άλλων ευπαθών κοινωνικά ομάδων και ε) η δημιουργία one-stop-shops (κέντρα εξυπηρέτησης νέων και ιστοσελίδας-κόμβου για την ενημέρωση των NEETs και των υπόλοιπων ευπαθών κοινωνικά ομάδων για επαγγελματικές και εκπαιδευτικές διαδρομές και για ζητήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού.

Όλες οι προαναφερθείσες προτεινόμενες στοχευμένες δράσεις δύνανται να λάβουν τη μορφή προληπτικών και αντισταθμιστικών μέτρων για τους NEETs (επανεκπαίδευση, κατάρτιση-reskilling, ενδυνάμωση απασχολησιμότητας), στοχεύοντας στην ένταξη ή την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας και κατ' επέκταση την κοινωνική τους ενσωμάτωση, μειώνοντας τον κίνδυνο για κοινωνική περιθωριοποίηση και κοινωνικό αποκλεισμό.

Το «Εγχειρίδιο Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού για policy makers, δομές και υπηρεσίες» δύναται: α) είτε να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα ως μία

δέσμη στοχευμένων δράσεων για την σταδιοδρομία και τον επαγγελματικό προσανατολισμό των NEETs, άλλων ευπαθών κοινωνικά ομάδων και γενικότερα των νέων ατόμων που βιώνουν την ανεργία και βρίσκονται στο κατώφλι της κοινωνικής περιθωριοποίησης, β) είτε να συμπεριληφθεί στο γενικότερο στρατηγικό πλαίσιο μέτρων και δράσεων που λαμβάνονται για την κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων στην Ελλάδα.